

Jaderné dny 2026: Renesance jádra v Evropě?

Rozhovor s Janem Zdeborem

7.7.2026 - Hana Janišová | Západočeská univerzita v Plzni

Univerzitní kampus Západočeské univerzity v Plzni bude letos na podzim opět místem, kde se odehrají tradiční Jaderné dny, tentokrát již po šestnácté. Na co se mohou návštěvníci letošního ročníku těšit a jaké novinky lze očekávat, se v magazínu MM Průmyslové spektrum zeptali Jana Zdebor z FST.

MM: Pane Zdebore, Jaderné dny mají v Plzni obrovskou tradici, letos se odehraje jejich úctyhodný, již 16. ročník. V jakém duchu se převážně ponese a v čem bude nejvíce specifický a odlišný od těch předchozích?

J. Zdebor: I Jaderné dny se v průběhu let vyvíjejí a mění, a stala se z nich už poměrně rozsáhlá akce. Letošní 16. ročník je zaměřen na roli jaderné energetiky v zajištění energetické soběstačnosti Evropy a ČR. Je zřejmé, že nezastupitelnou roli jaderné energetiky v energetickém mixu Evropy si uvědomují i její dřívější odpůrci z řad vedení Evropské unie. Tuto změnu odráží i úvodní den konference. Plenární část se zaměří na diskuzi k tématu, jestli jaderná renezanace v Evropě je realita, nebo stále vize. A situaci v ČR se bude věnovat následující první kulatý stůl, který má podtitul „Česká republika v jaderné Evropě“. S tím souvisí i změna formátu úvodní konference, se kterým jsme začali už vloni. Bude to kombinace krátkých úvodních vystoupení a navazujících diskuzních kulatých stolů, což by mělo umožnit otevřenější výměnu názorů mezi akademickou, průmyslovou i státní sférou.

MM: Celou akci zahajuje mezinárodní konference. Která letos budou její hlavní diskuzní témata a na která byste čtenáře MM Průmyslového spektra obzvláště upozornil?

J. Zdebor: Jak jsem již zmínil, úvodní část konference se zaměří na roli jádra v Evropě a v ČR. V dalších kulatých stolech budou diskutována témata, která s budoucím rozvojem jaderné energetiky bezprostředně souvisejí. Jeden z kulatých stolů se bude věnovat dnes velmi často skloňovaným SMR a novým technologiím v jaderné energetice. Rozvoj jakéhokoliv oboru, a jádro nevyjímaje, je spojen s dostatkem nových odborníků a jejich přípravou. To je téma dalšího kulatého stolu, který má podtitul „Noví odborníci pro jadernou budoucnost – vzdělávání, výzkum, kompetence“. Ale jaderné elektrárny už nějakou dobu provozujeme, a proto se další kulatý stůl zaměřuje na téma „Provozní spolehlivost a bezpečnost jaderných zařízení“. S tím souvisí i bezpečné nakládání s vyhořelým jaderným palivem, jak je i podle našeho atomového zákona nazýváno, i když vyhořelé zdaleka není. A v některých zemích už začal proces likvidace jaderných elektráren, které dosloužily. Ať už z technických, nebo politických důvodů. To je téma posledního kulatého stolu s názvem „Decommissioning a konec palivového cyklu“. Takže je z čeho vybírat.

MM: V posledních letech jsou obrovským hitem malé modulární reaktory (SMR). Do jaké míry se podle vás letos posuneme od vizualizací k reálnému nasazení v průmyslu?

J. Zdebor: Budoucnost nastupujícího rozsáhlého rozvoje jaderné energetiky je spojena s představou významného podílu SMR. V řadě zemí je spojena s náhradou fosilních zdrojů, zejména pro dálkové vytápění. Jsou země, jako Rusko nebo Čína, kde už došlo k jejich pilotnímu nasazení, a v dalších zemích, jako je Kanada, už se pracuje na výstavbě prvních bloků. Ale ve většině zemí, které se rozhodly SMR do svého energetického mixu zapojit, jde o více nebo méně vzdálenou budoucnost. Mezi ty státy, které mají nejen ambice, ale i reálnou šanci se nástupu SMR zúčastnit, patří rozhodně i Česká republika. To, že ČEZ kapitálově vstoupil do anglické firmy Rolls-Royce SMR, je příslibem

reálné výstavby. Rolls-Royce SMR si následně vybrala Škodu JS (která nyní patří do skupiny ČEZ) jako jednoho ze dvou dodavatelů klíčových komponent SMR, jako jsou tlakové nádoby, vnitřní části reaktoru a další zařízení primárního okruhu. Takže cíl, spustit první SMR v ČR v lokalitě JE Temelín začátkem druhé poloviny 30. let, se zdá být dosažitelný.

MM: Budou na konferenci probírány i konkrétní strojírenské a materiálové speciality – například 3D tisk kovových komponentů pro jádro, pokročilá automatizace nebo nová generace palivových cyklů?

J. Zdebor: V loňském ročníku Jaderných dnů jsme zařadili novou část, nazvanou Dny firem. Tam bylo možné se seznámit s konkrétními novými technologiemi, používanými dnes i v jaderné energetice, jako je například použití laseru pro čištění povrchu tlakové nádoby reaktoru, využití virtuální reality při přípravě oprav na zařízení JE apod. Na tuto novou součást Jaderných dnů byl velmi příznivý ohlas, a tak ji plánujeme i v letošním roce. Náplň jednotlivých dnů firem se doladuje, ale vámi vzpomenuté technologie se tam určitě dostanou.

MM: Jaderné dny trvají více než měsíc a oslovují i širokou veřejnost. Které zajímavé exponáty či interaktivní modely si budou moci návštěvníci v prostorách univerzity prohlédnout na doprovodné výstavě?

J. Zdebor: Mezi oblíbené interaktivní modely výstavní části Jaderných dnů patří určitě např. karusel na měření aktivity různých materiálů, funkční model školního reaktoru VR-1 (Vrabec), který nám laskavě zapůjčuje FJFI z ČVUT v Praze, ale i modely palivových kazet reaktorů VVER a řada dalších.

Celý rozhovor si můžete přečíst na webu MM Průmyslové spektrum.

<https://info.zcu.cz/Jaderne-dny-2026--Renesance-jadra-v-Evropa--Rozhovor-s-Janem-Zdeborem/clanek.jsp?id=9779>